

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R&D)

ดำเนินการวิจัยในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ (Quantitative and Qualitative Methodology) ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัย เป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 2 สร้างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ

1. กลุ่มเป้าหมาย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การวิเคราะห์ข้อมูลและสร้างรูปแบบการพัฒนา

ระยะที่ 3 ทดลองและประเมินการใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

1. กลุ่มทดลอง
2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. วิธีดำเนินการทดลองในการวิจัย
5. การประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหาร

สถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระยะที่ 1 ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดหนองคาย ระดับประถมศึกษา จำนวน 280 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือผู้อำนวยการสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดหนองคาย ระดับประถมศึกษา จำนวน 165 คน โดยใช้วิธีการคำนวณขนาดตัวอย่างตามสูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) และการสุ่มตามระดับชั้น (Stratified Random Sampling) (รังสรรค์ ลิงหลิว. 2551 : 69-80)

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + N(e^2)}$$

n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนประชากร

e แทน ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้น ในที่นี้กำหนดไว้ที่ .05

แทนค่าในสูตร เพื่อหากลุ่มตัวอย่างผู้อำนวยการสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งสองคือ ระดับมัธยมศึกษา และระดับประถมศึกษา จากประชากรทั้งหมด 280 คน ได้ดังนี้

$$\begin{aligned} n &= \frac{N}{1 + N(e^2)} \\ &= \frac{280}{1 + 280(0.0025)} \\ &= 164.70 \\ &= 165 \text{ คน} \end{aligned}$$

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

2.1 ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วยตัวแปร 3 ตัวแปร ได้แก่

2.1.1 อายุ

2.1.2 ประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา

2.1.3 ระดับการศึกษา

2.2 ตัวแปรคั่นกลางหรือตัวแปรเชิงเหตุและผล ประกอบด้วยตัวแปร 4 ตัวแปร

ได้แก่

2.2.1 บัณฑิตด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์

2.2.2 บัณฑิตด้านการสร้างแรงบันดาลใจ

2.2.3 บัณฑิตด้านการกระตุ้นทางปัญญา

2.2.4 บัณฑิตด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล

2.3 ตัวแปรตาม คือ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับการพัฒนา

ประกอบด้วยตัวแปร 6 ตัวแปร

2.3.1 ด้านการมีวิสัยทัศน์ที่ดี

2.3.2 ด้านความสามารถในการจูงใจ

2.3.3 ด้านการเป็นตัวอย่างที่ดี

2.3.4 ด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

2.3.5 ด้านความฉลาดและมีไหวพริบ

2.3.6 ด้านหลักในการปกครอง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยระยะที่ 1 เป็น

แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยปรับใช้และพัฒนาเครื่องมือมาจากแบบสอบถามที่มีผู้วิจัยและนักวิชาการได้ศึกษาไว้แล้ว และนำเครื่องมือวัดตัวนั้นมาปรับข้อความบางส่วนเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทที่จะศึกษาในครั้งนี้ ภายใต้การควบคุมดูแลและให้คำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา ลักษณะของเครื่องมือที่จะนำไปใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำแนกตาม อายุ ประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาและระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติตนของกลุ่มตัวอย่างแต่ละปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ที่นำมาศึกษา เป็นแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 99-100)

มากที่สุด	กำหนดให้ 5 คะแนน
มาก	กำหนดให้ 4 คะแนน
ปานกลาง	กำหนดให้ 3 คะแนน
น้อย	กำหนดให้ 2 คะแนน
น้อยที่สุด	กำหนดให้ 1 คะแนน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 99-100)

มากที่สุด	กำหนดให้ 5 คะแนน
มาก	กำหนดให้ 4 คะแนน
ปานกลาง	กำหนดให้ 3 คะแนน
น้อย	กำหนดให้ 2 คะแนน
น้อยที่สุด	กำหนดให้ 1 คะแนน

3.2 การหาคุณภาพเครื่องมือวัดที่ใช้ในการวิจัย การหาคุณภาพเครื่องมือวัดในการวิจัยระยะที่ 1 ผู้วิจัยกำหนดวิธีการตรวจสอบเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือวัด มีขั้นตอนดังนี้

3.2.1 เครื่องมือต้องผ่านการพิจารณาด้านเนื้อหา (Content Validity)

ความหมายและการใช้ภาษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความครอบคลุมตามโครงสร้างของเนื้อหา ความสอดคล้องของข้อความกับวัตถุประสงค์ (Item Objective Congruence Index : IOC) หรือดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความและวัตถุประสงค์ ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาว่า ข้อคำถามระดับการปฏิบัติตนเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำ จำนวน 4 ปัจจัย และข้อคำถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 6 ด้าน ที่นำมาศึกษานั้นเป็นข้อคำถามที่ตรงกับสิ่งที่ต้องการวิจัย มีความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาเชิงทฤษฎีที่ได้ศึกษาวิเคราะห์ และกำหนดไว้เป็นนิยามศัพท์หรือไม่ และตรวจสอบการใช้ถ้อยคำ ภาษา มี

ความเหมาะสมและสื่อความหมายที่ตรงกับสิ่งที่ต้องการจะสอบถามหรือไม่ โดยคัดเลือกคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปไว้ใช้ ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย

1) ดร.คำดี จันทะเกษม วุฒิ กศ.ด.(การบริหารและพัฒนาการศึกษา)

ผู้อำนวยการ โรงเรียนร่วมมิตรวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1

2) น.ส.อภิญา ตังประพฤธิกุล วุฒิ ศษ.ม. (การวัดและประเมินผล)

ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1

3) ดร.กัลยา ยศคำลือ วุฒิ Ed.D. (Educational Administration) อาจารย์

ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

3.2.2 นำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง แล้วเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด คือ 0.50 ถ้ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 ถือเป็นข้อคำถามที่มีความตรงตามเนื้อหา สามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ ผลการวิเคราะห์ของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ข้อคำถามทุกข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.50-1.00 ถือว่าผ่านเกณฑ์

3.2.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและผ่านการตรวจสอบเชิงโครงสร้างและเนื้อหาแล้ว ไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 จำนวน 50 โรงเรียน (รังสรรค์ สิงห์เลิศ. 2551 : 141)

3.2.3 จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์อำนาจจำแนกรายข้อ (Discriminantes Power) ด้วยวิธีการหาอัตราส่วนค่าวิกฤต t ระหว่างกลุ่มคะแนนสูงกับกลุ่มคะแนนต่ำ ร้อยละ 25 ของจำนวนแบบสอบถาม โดยเลือกข้อที่มีค่า t ตั้งแต่ 1.64794 ขึ้นไป หมายถึง ทั้งสองกลุ่มมีค่าคะแนนเฉลี่ยในข้อนั้น ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาเป็นข้อคำถามในเครื่องมือฉบับจริง

3.2.4 ทำการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่า (Cronbach's Alpha Coefficient) (รังสรรค์ สิงห์เลิศ. 2551 : 139-159) ได้เท่ากับ .9655 ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นสูง สามารถนำไปเป็นแบบสอบถามได้ และเมื่อแยกเป็นรายด้าน ค่าความเชื่อมั่นมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.2.4.1 ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ มีค่าเท่ากับ .9622

3.2.4.2 ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ มีค่าเท่ากับ .9646

3.2.4.3 ด้านการกระตุ้นทางปัญญา มีค่าเท่ากับ .9651

3.2.4.4 ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล มีค่าเท่ากับ .9620

3.2.4.5 ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าเท่ากับ .9643

3.2.5 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ นำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นขั้นตอนดังนี้

4.1 นำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อทำวิทยานิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามกับผู้บริหารสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการวิจัยในครั้งนี้

4.2 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยส่งทางไปรษณีย์ และผู้วิจัยระบุระยะเวลาในการตอบแบบสอบถามและส่งคืนภายในวันที่ 31 มีนาคม 2555 เมื่อผู้ตอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ให้จัดส่งคืนมายังผู้วิจัย โดยตรงตามที่อยู่ซึ่งผู้วิจัยได้พิมพ์ติดไว้ที่ซองหนังสือต่างหาก หรือเมื่อครบกำหนดผู้วิจัยได้ติดตามโดยส่วนตัว และหรืออาศัยบุคคลที่รู้จักติดตามให้ รวมทั้งการติดตามทางโทรศัพท์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้คอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์โดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และ โปรแกรม LISREL v.8.80 เพื่อหาค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

5.1 สถิติหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. หาค่า IOC (Index of Item Objective Congruence)

2. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีการของ ครอนบาค

(Cronbach)

5.2 สถิติบรรยาย

1. แจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สำหรับระดับการปฏิบัติตนเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา และระดับความคิดเห็นภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 166)

- 4.51-5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด
 3.51-4.50 หมายถึง ระดับมาก
 2.51-3.50 หมายถึง ระดับปานกลาง
 1.51-2.50 หมายถึง ระดับน้อย
 1.00-1.50 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

5.3 สถิติอ้างอิง

1. ทำการทดสอบตัวแบบการวิจัยเป็นการตรวจสอบความสัมพันธ์

โครงสร้างความสัมพันธ์ของกลุ่มตัวแปร

2. ตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นตามทฤษฎีกับข้อมูลเชิงประจักษ์จากกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้โปรแกรม LISREL for Windows 8.80 ประเมินค่าพารามิเตอร์โดยวิธีโลกลีคลูดสูงสุด (Maximum Likelihood Estimate) ตามโมเดลที่ใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งมีตัวแปรที่ประกอบด้วยตัวแปรทั้งภายในและภายนอก ผลการวิเคราะห์นำเสนอในรูปการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรต่างๆ ค่าสถิติสำคัญที่ใช้ในการตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบสมมติฐานการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีดังนี้

2.1 ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-square Statistics) เป็นค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานทางสถิติว่า พังชั้นความสอดคล้องมีค่าเป็นศูนย์ ถ้าค่าสถิติไค-สแควร์มีค่าต่ำมากหรือยิ่งเข้าใกล้ศูนย์มากเท่าใดแสดงว่าว่ารูปแบบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

2.2 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (Goodness of Fit Index : GFI) ซึ่งเป็นอัตราส่วนของผลต่างระหว่างพังชั้นความสอดคล้องหลังปรับรูปแบบกับพังชั้นความสอดคล้องก่อนปรับรูปแบบ ถ้าค่า GFI มีค่ามากกว่า 0.90 แสดงว่ารูปแบบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

2.3 ดัชนีวัดความสอดคล้องที่ปรับแล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index : AGFI) ซึ่งนำค่า GFI มาปรับแก้และคำนึงถึงขนาดของตัวแปรและกลุ่มตัวอย่าง ค่านี้ใช้เช่นเดียวกันกับค่า GFI ถ้าค่า GFI และค่า AGFI เข้าใกล้ 1 แสดงว่ารูปแบบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

2.4 ค่า RMSEA (Root Mean Square Error of Approximation) เป็นค่าที่บ่งบอกถึงความไม่สอดคล้องของรูปแบบที่สร้างขึ้นกับเมตริกความแปรปรวนร่วมของประชากร ซึ่งค่า RMSEA ที่น้อยกว่า 0.05 แสดงว่ามีคล้อยสอดคล้องกันสนิท (Close Fit) ถ้ามี

ค่าอยู่ระหว่าง 0,05-0,08 แสดงว่ารูปแบบสอดคล้องกันในระดับดีพอสมควร และถ้ามีค่าอยู่ระหว่าง 0,08-0,10 แสดงว่ารูปแบบมีความสอดคล้องในระดับปานกลาง อย่างไรก็ตามค่าที่ใช้ได้และถือว่ารูปแบบที่สร้างขึ้นสอดคล้องกัน ควรมีค่าไม่เกิน 0,08

4. ปรับตัวแบบ ผู้วิจัยจะปรับตัวแบบบนพื้นฐานของทฤษฎีและงานวิจัยเป็นหลัก โดยจะตรวจสอบผลการประมาณค่าพารามิเตอร์มีความสมเหตุสมผลหรือไม่ มีค่าใดแปลกเกินความเป็นจริงหรือไม่ และพิจารณาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณยกกำลังสอง (Squared Multiple Correlation) ให้มีความเหมาะสม รวมทั้งพิจารณาค่าสอดคล้องรวม (Overall fit) ของตัวแบบว่าโดยภาพรวมแล้ว ตัวแบบสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์เพียงใด และจะหยุดปรับตัวแบบเมื่อพบว่าค่าสูงสุดของเสมอเหลือในรูปคะแนนมาตรฐานต่ำกว่า 2.00 (รังสรรค์ สิงหเลิศ. 2551 : 161-268)

การวิจัยระยะที่ 2 สร้างกิจกรรมการพัฒนภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. กลุ่มเป้าหมายการวิจัยระยะที่ 2 คือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา มีวุฒิทางการศึกษาปริญญาคุณวุฒิปันจติ หรือมีตำแหน่งทางการศึกษาไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ หรือมีตำแหน่งทางการบริหารการศึกษาหรือการนิเทศการศึกษา ไม่ต่ำกว่าตำแหน่งที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ ที่เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 5 คน (ภาคผนวก จ)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 2 แนวทางการพัฒนภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยจะนำผลจากการวิจัยในระยะที่ 1 มาสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นแบบจำลองในการพิจารณาในการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshops) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างวิพากษ์รูปแบบการพัฒนภาวะผู้นำ

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัย การวิจัยในระยะที่ 2 จะเป็นการสร้างรูปแบบการพัฒนภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshops) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างวิพากษ์รูปแบบการพัฒนภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นกระบวนการระดมสมอง (Brain Storming) เสนอรูปแบบการพัฒนภาวะผู้นำ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการจดบันทึกในแบบการวิพากษ์และข้อเสนอแนะ บันทึกภาพและเสียงทุกเนื้อหา แล้วนำมาสรุปข้อความ สังเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำมาเทียบเคียงกับบริบทการวิจัย และปรับปรุงรูปแบบตามการวิจารณ์และข้อเสนอแนะ

3. การวิเคราะห์ข้อมูลและการสร้างรูปแบบการพัฒนา การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยในระยะที่ 2 ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์กลุ่มการวิพากษ์และข้อเสนอแนะที่ได้จากถอดข้อความ ว่าอยู่ในตัวแปรใดที่ได้จากการวิจัยระยะที่ 1 แล้วนำมาจัดกลุ่ม (Grouping) จากนั้นทำการสังเคราะห์กลุ่ม เพื่อนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาจัดทำรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยระยะที่ 1 มาสร้างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแบบจำลองในการพิจารณา

3.2 นำรูปแบบที่สร้างขึ้นมาวิพากษ์และให้คำแนะนำโดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) โดยกระบวนการระดมสมอง (Brain Storming) ของกลุ่มตัวอย่าง เพื่ออภิปรายผลและสรุปข้อแนะนำ ก่อนนำไปทดลองใช้

3.3 นำรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ได้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) นำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีชื่อในการวิจัยระยะที่ 1 ข้อ 1 ประเมินรูปแบบเลือกกิจกรรม ด้วยการให้คะแนนความเห็นตามความเหมาะสม คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง (5) เห็นด้วย (4) ไม่แน่ใจ (3) ไม่เห็นด้วย (2) ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1) และเลือกรูปแบบกิจกรรมที่มีค่าคะแนนความเห็น ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป นำไปพัฒนาปรับปรุงรูปแบบตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญให้สมบูรณ์ ก่อนที่จะนำไปทดลองใช้ในการทดลองใช้ในการวิจัยในระยะที่ 3 ต่อไป

การวิจัยระยะที่ 3 ทดลองใช้และประเมินผลการใช้กิจกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. กลุ่มทดลองใช้ จะนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เลือกแบบเจาะจงจากผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย ระดับประถมศึกษา จำนวน 5 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนนาคง โรงเรียนโพนศิลางาม โรงเรียนชุมชนบ้านถ่อน โรงเรียนบ้านนาซ่างน้ำ และโรงเรียนบ้านนา้ำพาย ผู้วิจัยได้เลือกผู้บริหารสถานศึกษาจากโรงเรียนดังกล่าวเป็นกลุ่มทดลองในการใช้กิจกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ด้วยเหตุผลดังนี้

1.1 เป็นโรงเรียนที่มีความพร้อมต้องการที่จะทดลอง

1.2 มีความพร้อมในด้านบุคลากร ที่มีความต้องการและตั้งใจจริงที่จะทดลองใช้กิจกรรม

1.3 สถานที่ไม่ไกลเกินไป เนื่องจากต้องมีการติดตามการใช้กิจกรรมดังกล่าว ภายใน 3 เดือน เพื่อให้โรงเรียนเข้าใจและสามารถจัดทำได้

2. ตัวแปรที่ใช้ศึกษาในการวิจัย ตัวแปรที่ทดลองใช้กิจกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำ ของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.1 ตัวแปรอิสระ คือ กิจกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 ตัวแปรตาม คือ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองการวิจัย

3.1 แบบประเมินก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

4. ขั้นตอนการดำเนินการทดลองในการวิจัย การดำเนินการในขั้นตอนนี้ จะใช้ การวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Design) โดยมีแบบแผนการวิจัยแบบ One-Group Pretest-Posttest Design ซึ่งมีแบบแผนการวิจัยดังนี้

$O_1 \dots \dots \dots X \dots \dots \dots O_2$

O_1 แทน การประเมินก่อนการทดลอง

X แทน การทำการทดลอง

O_2 แทน การประเมินหลังการทดลอง

โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.1 ก่อนดำเนิน โครงการ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลควมมีภาวะผู้นำของ ผู้บริหารสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการประเมินไว้เป็น Pretest

4.2 ขณะดำเนิน โครงการ ผู้วิจัยดำเนินตามกิจกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำของ ผู้บริหารสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สร้างขึ้นและสังเกตอย่างมีส่วนร่วม

4.3 หลังดำเนิน โครงการ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลควมมีภาวะผู้นำของ ผู้บริหารสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการประเมินไว้เป็น Posttest

4.4 นำผลที่ได้จากการทดลองมาวิเคราะห์ข้อมูลแล้วสรุปผลการดำเนินการ

5. ประเมินผลการใช้กิจกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัยจะใช้เครื่องมือแบบประเมินก่อนทดลองและหลังการทดลอง รวบรวม
ข้อมูล แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ข้อมูล วิลค็อกซัน (The Wilcoxon
Matched Paris Signed-Rank Test) โดยตั้งระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY